Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 22 ta' Novembru 2023
(OR. en)

15630/23

ECOFIN 1207
UEM 368
SOC 800
EMPL 574
COMPET 1135
ENV 1328
EDUC 450
RECH 514
ENER 628
JAI 1510
GENDER 205
ANTIDISCRIM 191
JEUN 266
SAN 678

NOTA TA' TRAŻMISSJONI

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	21 ta' Novembru 2023
lil:	Is-Sa Thérèse BLANCHET, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	COM(2023) 903 final
Suġġett:	Rakkomandazzjoni għal RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL dwar il-politika ekonomika taż-Żona tal-Euro

Id-delegazzjonijiet isibu mehmuż id-dokument COM(2023) 903 final.

Mehmuż: COM(2023) 903 final

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Strasburgu, 21.11.2023
COM(2023) 903 final

Rakkomandazzjoni għal

RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL

dwar il-politika ekonomika taż-Żona tal-Euro

{SWD(2023) 903 final}

MT MT

Rakkomandazzjoni għal

RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL

dwar il-politika ekonomika taż-Żona tal-Euro

IL-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidra t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 136 flimkien mal-Artikolu 121(2) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1466/97 tas-7 ta' Lulju 1997 dwar it-tisħiħ tas-sorveljanza ta' pożizzjonijiet ta' baġit u s-sorveljanza u l-koordinazzjoni ta' politika ekonomika[1], u b'mod partikolari l-Artikolu 5(2) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-Regolament (UE) Nru 1176/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Novembru 2011 dwar il-prevenzjoni u l-korrezzjoni tal-iżbilanċi makroekonomiċi[2], u b'mod partikolari l-Artikolu 6(1) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li kkunsidra l-konklużjonijiet tal-Kunsill Ewropew,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tal-Politika Ekonomika,

Billi:

(1) L-ekonomija taż-Żona tal-Euro wriet reżiljenza fid-dawl tax-xokkijiet ekonomiċi kbar ta' dawn l-aħħar snin, iżda dan l-aħħar tilfet il-momentum. Wara l-irkupru mdaqqas fl-2021 u l-2022, it-tkabbir fiż-Żona tal-Euro huwa mistenni li jonqos għal 0,6 % fl-2023. Il-prezzijiet tal-konsumatur għoljin u li għadhom qed jiżdiedu b'rata mgħaġġla għall-biċċa l-kbira tal-oġġetti u s-servizzi qed ikollhom impatt qawwi, minkejja t-tnaqqis fil-prezzijiet tal-enerġija, u d-domanda esterna mhijiex qed tipprovdi appoġġ qawwi. Sadanittant, ir-reazzjoni tal-politika monetarja għal inflazzjoni għolja qed tagħmel effett fuq l-ekonomija. Mil-lat pożittiv, is-suq tax-xogħol għadu b'saħħtu, bir-rata tal-qgħad f'livell baxx rekord, b'differenzi bejn l-Istati Membri u r-reġjuni, u r-rati ta' parteċipazzjoni u impjieg f'livelli rekord, għalkemm qed jitfaċċaw sinjali ta' tnaqqis. Fl-2024, huwa mistenni rkupru gradwali fit-tkabbir, b'1,2 %, bis-saħħa tal-espansjoni kontinwa tal-impjiegi u ż-żieda fil-pagi reali, filwaqt li d-diżinflazzjoni tkompli. Il-prospettiva għadha mdawra b'inċertezza u riskji għoljin, primarjament relatati mal-evoluzzjoni tal-gwerra ta' aggressjoni tar-Russja li għaddejja kontra l-Ukrajna u s-sitwazzjoni fil-Lvant Nofsani wara l-attakki terroristiċi brutali fuq l-Iżrael mill-Ħamas, li jista' jkollhom impatt fuq is-swieq tal-enerġija. Barra minn hekk, l-impatt tal-politiki għall-ġlieda kontra l-inflazzjoni u l-effetti possibbli tagħhom fuq l-attività ekonomika jżidu mar-riskji madwar il-prospettiva. Il-bidliet strutturali marbuta b'mod partikolari mal-impatt li qed jintensifika tat-tibdil fil-klima, kif muri mill-kundizzjonijiet estremi tat-temp u n-

[1] ĠU L 209, 2.8.1997, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj.
[2] ĠU L 306, 23.11.2011, p. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj

nirien fil-foresti u l-għargħar bla preċedent fis-sajf, huma wkoll ta' piż fuq il-perspettiva.

(2) Wara l-quċċata li seħħet f'Ottubru 2022, l-inflazzjoni nominali fiż-Żona tal-Euro naqset, prinċipalment xprunata minn tnaqqis fil-prezzijiet tal-enerġija, iżda wkoll minn moderazzjoni gradwali fuq bażi wiesgħa fil-komponenti l-oħra. Madankollu, l-inflazzjoni tal-ikel u tas-servizzi għadha għolja, speċjalment għal dawk l-aktar vulnerabbli, u l-pressjoni inflazzjonarja għadha sostanzjali f'għadd ta' Stati Membri. L-inflazzjoni mistennija tonqos għal 5,6 % fl-2023 u tkompli tonqos għal 3,2 % fl-2024, u b'hekk tibqa' ogħla mill-mira tal-BĊE ta' 2 %. Il-proċess ta' diżinflazzjoni huwa megħjun mill-aktar żieda mgħaġġla u bl-akbar rata tal-imgħax tal-BĊE mill-ħolqien tal-unjoni monetarja. Ir-rendimenti sovrani fiż-Żona tal-Euro żdiedu iżda l-firxiet baqgħu relattivament stabbli. Il-BĊE ripetutament esprima l-impenn tiegħu li jżomm ir-rati tal-imgħax għoljin sakemm ikun meħtieġ biex inaqqas l-inflazzjoni għall-mira u kkjarifika li t-triq futura tal-politika monetarja se tkompli ssegwi approċċ li jiddependi mid-*data*.

(3) Ix-xokk fil-prezzijiet tal-enerġija xejjen il-kompetittività tal-ispejjeż fiż-Żona tal-Euro, b'mod partikolari għall-Istati Membri u l-industriji li jużaw l-enerġija b'mod aktar intensiv. Sa issa, l-impatt negattiv ta' spejjeż ogħla ġie mmitigat minn movimenti fir-rati tal-kambju u minn miżuri temporanji meħuda mill-gvernijiet biex jappoġġaw lin-negozji u lill-unitajiet domestiċi vulnerabbli. Madankollu, l-ispiża għolja tal-enerġija, flimkien mad-differenzi fl-intensità enerġetika tal-ekonomiji tal-Istati Membri u fl-akkwist tal-enerġija tagħhom, ikkontribwew għal differenzi kbar fl-inflazzjoni fiż-Żona tal-Euro. Minkejja t-tnaqqis fil-prezzijiet tal-enerġija fl-2023, sa issa dawn id-differenzi naqsu biss parzjalment. Flimkien mat-tixrid fit-tkabbir tal-pagi matul l-aħħar sentejn, differenzi fit-tul fil-prezzijiet jistgħu jirriżultaw f'diskrepanzi dejjiema fil-kompetittività madwar l-Istati Membri taż-Żona tal-Euro u jikkontribwixxu għal żbilanċi makroekonomiċi li jistgħu jimminaw il-funzjonament taż-Żona tal-Euro. Fit-terminu medju, il-kapaċità taż-Żona tal-Euro u tal-Istati Membri li jsaħħu l-produttività tiddependi, parzjalment, fuq il-kapaċità li jsostnu l-innovazzjoni u l-investiment. F'dak ir-rigward, prospetti ta' prezzijiet u spejjeż tal-enerġija li jistgħu jkunu ogħla b'mod permanenti minn dawk tas-sħab kummerċjali, diskrepanza persistenti fit-tkabbir tal-produttività meta mqabbla mal-pari, u riskji dejjem akbar ta' frammentazzjoni ġeoekonomika jpoġġu lill-ekonomiji taż-Żona tal-Euro fi żvantaġġ.

(4) L-ambjent makroekonomiku attwali kkaratterizzat minn inċertezza persistenti, inflazzjoni għolja, u kompetittività kompromessa taż-Żona tal-Euro, jitlob aġenda politika ambizzjuża. F'terminu qasir, l-iżgurar tar-ritorn tal-inflazzjoni għall-mira tal-BĊE ta' 2 % jibqa' prijorità. Barra minn hekk, id-differenza persistenti fir-rati tal-inflazzjoni bejn l-Istati Membri tista' ssarraf f'diverġenzi fil-kompetittività. Il-politika fiskali għandha tikkontribwixxi għad-diżinflazzjoni, billi tkun differenzjata skont il-livelli tad-dejn u l-inflazzjoni speċifiċi għall-pajjiż. L-introjtu reali naqas fl-2022, u wassal għal żviluppi fil-pagi biex jittaffa t-telf fil-kapaċità tal-akkwist, b'mod partikolari għal dawk li jaqilgħu pagi baxxi. Fl-istess ħin, l-effetti sekondarji fuq l-inflazzjoni u l-kompetittività jenħtieġ li jiġu mmonitorjati mill-qrib mill-awtoritajiet pubbliċi u jitqiesu fil-formazzjoni tal-pagi. Barra minn hekk, il-limitazzjoni tar-riskji għall-istabbiltà makrofinanzjarja u l-impatt makroekonomiku ta' kundizzjonijiet finanzjarji aktar stretti jibqgħu kruċjali. Għall-ġejjieni, iż-Żona tal-Euro trid tkompli trawwem tkabbir inkluživ u tippreserva l-kompetittività globali tagħha, filwaqt li tevita d-diverġenzi madwar iż-Żona tal-Euro. F'dan ir-rigward, ir-

riforma u l-investimenti, inkluż biex titrawwem it-tranżizzjoni ekoloġika u diġitali u r-reżiljenza taż-Żona tal-Euro, huma strumentali. L-involviment f'waqtu u effettiv tas-sħab soċjali, u djalogu soċjali b'saħħtu huma kruċjali biex jappoġġaw it-tfassil tal-politika u sjieda wiesgħa li trawwem l-implimentazzjoni.

(5) Wara espansjoni mdaqqsa relatata mal-kriżi fl-2020 sal-2022, il-pożizzjoni fiskali fiż-Żona tal-Euro hija mistennija li tkun restrittiva fl-2023 u fl-2024, li hija konsistenti mal-ħtieġa li jitnaqqas id-defiċit u d-dejn pubbliku u li jiġi evitat li jiżdiedu l-pressjonijiet inflazzjonarji, filwaqt li tibqa' aġli fid-dawl tal-inċertezza għolja. Bejn l-2020 u l-2022, il-pożizzjoni fiskali espansjonarja taż-Żona tal-Euro, li tammonta għal madwar 4 % tal-PDG, appoġġat l-ekonomija fid-dawl tal-kriżi tal-COVID-19 u ż-żieda qawwija fil-prezzijiet tal-enerġija wara l-aggressjoni Russa tal-Ukrajna. Fl-2023 u l-2024, il-pożizzjoni fiskali aggregata hija mistennija li ssir restrittiva, b'½ % tal-PDG fis-sentejn li huma, primarjament minħabba l-eliminazzjoni gradwali kważi kompleta tal-miżuri tal-enerġija relatati mal-kriżi. Il-pożizzjoni fiskali restrittiva mistennija fl-2023 u fl-2024 se tikkontribwixxi għar-restawr tal-buffers fiskali maż-żmien u b'hekk għat-titjib tas-sostenibbiltà tad-dejn pubbliku f'xi Stati Membri. Filwaqt li tiġi żgurata l-konformità mal-limiti għat-tkabbir nett fin-nefqa rrakkomandati mill-Kunsill, huwa importanti wkoll li l-pożizzjoni fiskali tiġi modulata sabiex jiġu evitati diverġenzi dejjiema fl-inflazzjoni. Minbarra l-ħtieġa li tinżamm strateġija fiskali prudenti, l-investiment pubbliku jeħtieġ li jinżamm u, fejn meħtieġ jiżdied, biex jiġu appoġġati t-tkabbir fit-tul u t-tranżizzjoni ekoloġika u diġitali. Fl-2023 u l-2024, l-investiment pubbliku huwa mistenni li jkompli jespandi fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri, b'appoġġ kontinwu tal-RRF u fondi oħra tal-UE. Il-finanzi pubbliċi jiffaċċjaw ukoll pressjoni li tirriżulta minn spejjeż għoljin relatati mat-tixjiħ, id-difiża, kif ukoll id-differenzjali tat-tkabbir tal-imgħax inqas favorevoli. Bħala parti mir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż, għadd ta' Stati Membri taż-Żona tal-Euro ġew rakkomandati jieħdu miżuri biex itejbu s-sostenibbiltà tas-sistemi tal-pensjonijiet u tal-kura tas-saħħa tagħhom u biex jadottaw riformi tat-taxxa. It-twettiq ta' rieżamijiet tal-infiq bħala parti regolari mill-proċess baġitarju (pluriennali) annwali jgħin biex jittejbu l-effiċjenza u l-kwalità tal-infiq pubbliku. Tali rieżamijiet jeħtieġ li jkollhom kamp ta' applikazzjoni, mandat u metodoloġija ċari u l-eżiti tagħhom jenħtieġ li jiġu kkomunikati b'mod ċar lill-pubbliku.

(6) Il-proporzjon aggregat tad-dejn għall-PDG taż-Żona tal-Euro huwa mistenni li jonqos bi 2,8 punti perċentwali kumulati matul l-2023-2024, u jilħaq id-89,7 % tal-PDG sa tmiem l-2024. It-tnaqqis huwa prinċipalment xprunat minn tkabbir nominali tal-PDG li jisboq ir-rata medja tal-imgħax imħallsa fuq id-dejn pendenti. Madankollu, id-dejn għadu għoli f'diversi Stati Membri u r-rati tal-imgħax ogħla gradwalment se jikkontribwixxu għall-ispejjeż ogħla tas-servizzi tad-dejn, u dan ipoġġi pressjoni fuq id-dinamika tad-dejn fuq terminu medju sa punt li jvarja skont il-livell tad-dejn, l-istruttura tal-maturità tiegħu u s-sehem tal-bonds marbuta mal-inflazzjoni. Il-proposta tal-Kummissjoni għal riforma tal-Qafas ta' Governanza Ekonomika[3] għandha l-għan li tippromwovi aġġustamenti fiskali realistiċi, sostnuti u gradwali ggwidati minn pjanijiet fuq terminu medju speċifiċi għall-pajjiż u li ssaħħaħ it-tkabbir sostenibbli billi tinċentiva r-riformi u l-investimenti rilevanti. Il-Kunsill huwa deċiż li jikkonkludi l-ħidma fuq il-qafas ta' governanza ekonomika fl-2023. L-ilħuq rapidu ta' ftehim dwar il-qafas legali rivedut se joħloq ċarezza u prevedibbiltà

[3] COM(2023) 240 final, COM(2023) 241 final u COM(2023) 242 final.

għall-politika fiskali fil-futur, filwaqt li jippromwovi s-sostenibbiltà tad-dejn u t-tkabbir ekonomiku fl-istess ħin.

(7) L-ispiża tal-miżuri ta' appoġġ ta' emerġenza meħuda biex jittaffa l-impatt ekonomiku u soċjali taż-żieda fil-prezzijiet tal-enerġija żdied fl-2023 minkejja t-tnaqqis fil-prezzijiet tal-enerġija mill-ogħla livell tagħhom fl-2022. Il-Kummissjoni tistma li l-ispiża baġitarja netta ta' tali miżuri tammonta għal 1,0 % tal-PDG taż-Żona tal-Euro fl-2023, tnaqqis minn 1,3 % fl-2022. Minkejja l-parir ta' politika preċedenti u l-impenji tal-Istati Membri biex itejbu l-kwalità ta' tali miżuri ta' appoġġ, kważi nofs l-ispiża baġitarja relatata fl-2023 marret lejn miżuri ta' prezzijiet li mhumiex immirati lejn persuni u kumpaniji vulnerabbli. Il-biċċa l-kbira tal-miżuri issa huma mistennija li jitneħħew gradwalment matul l-2024, f'konformità mal-istabbilizzazzjoni mistennija fil-prezzijiet tal-enerġija; jekk dawn il-pjanijiet jimmaterjalizzaw se jkun hemm spiża baġitarja residwa ta' madwar 0,2 % tal-PDG fl-2024 għaż-Żona tal-Euro kollha kemm hi. Madankollu, jekk il-prezz tal-enerġija jerġa' jiżdied għal livelli li jkunu jeħtieġu miżuri ta' appoġġ ġodda jew kontinwi, dawn il-miżuri jenħtieġ li jkunu mmirati lejn il-protezzjoni tal-unitajiet domestiċi u d-ditti vulnerabbli, bi prezz fiskalment affordabbli u jippreservaw l-inċentivi għall-iffrankar tal-enerġija. B'mod aktar ġenerali, u lil hinn mill-miżuri tal-enerġija relatati mal-kriżi, użu aktar b'saħħtu tat-tassazzjoni ambjentali, f'konformità mal-prinċipju ta' min iniġġes iħallas, flimkien mat-tneħħija gradwali tas-sussidji għall-fjuwils fossili u sussidji oħra li jagħmlu ħsara lill-ambjent jistgħu jikkontribwixxu biex jiżdied l-ispazju fiskali għall-Istati Membri taż-Żona tal-Euro.

(8) Is-sostenn ta' livell għoli biżżejjed ta' investiment pubbliku ta' kwalità għolja jista' jgħin biex tingħata spinta lit-tkabbir potenzjali u jiġu appoġġati t-tranżizzjonijiet ekoloġiċi u diġitali. F'dan ir-rigward, implimentazzjoni sħiħa tar-riformi u l-investimenti taħt il-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (Recovery and Resilience Facility, RRF) u tal-fondi tal-politika ta' koeżjoni hija prijorità. L-implimentazzjoni tal-pjanijiet nazzjonali għall-irkupru u r-reżiljenza miexja sew, iżda l-progress ivarja bejn l-Istati Membri u l-implimentazzjoni jeħtieġ li tiżdied f'xi każijiet biex jitnaqqas id-dewmien akkumulat. Sa nofs Novembru, il-Kummissjoni rċeviet 34 talba għal pagament minn 19-il Stat Membru taż-Żona tal-Euro u żborżat ammont totali ta' EUR 162,1 biljun f'għotjiet u self. Dan jinqasam f'EUR 51,6 biljun imħallsa fi prefinanzjament u EUR 110,5 biljun żborżati wara li jkunu ntlaħqu l-istadji importanti u l-miri. Il-pass tal-iżborż fl-2023 kien kemxejn aktar baxx milli mistenni, parzjalment minħabba li l-Istati Membri qed jiffukaw fuq ir-reviżjoni tal-pjanijiet għall-irkupru u r-reżiljenza tagħhom minħabba bidliet fl-allokazzjoni tal-għotjiet, talbiet ġodda għal self u l-introduzzjoni tal-kapitoli tar-REPowerEU[4]. Sa mill-bidu tal-pandemija tal-COVID-19, il-politika ta' koeżjoni, taħt il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali, il-Fond ta' Koeżjoni, il-Fond Soċjali Ewropew u l-Inizjattiva favur l-Impjieg taż-Żgħażagħ, żborżat kważi EUR 120 biljun lill-Istati Membri taż-Żona tal-Euro. Fil-kuntest tar-rieżami ta' nofs it-terminu tal-Politika ta' Koeżjoni, l-Istati Membri se jkollhom l-opportunità li jirrevedu l-programmi tal-politika ta' Koeżjoni u jallokaw fondi biex jindirizzaw il-ħtiġijiet urġenti u l-isfidi emerġenti. Iċ-ċiklu tas-Semestru Ewropew 2024 se jipprovdi orjentazzjonijiet għar-rieżami ta' nofs it-terminu u se jgħin biex jidderieġi finanzjament addizzjonali fid-dawl tal-kuntest

---

4 Ir-Regolament (UE) 2021/241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Frar 2021 li jistabbilixxi l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (ĠU L 57, 18.2.2021, p. 17). ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj

soċjoekonomiku u l-isfidi fl-Istati Membri u fir-reġjuni, filwaqt li jippromwovi l-komplementarjetà mal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza u fondi oħra tal-UE.

(9) Il-promozzjoni tal-investiment privat, l-innovazzjoni u l-iżvilupp tal-ħiliet hija kruċjali biex tissaħħaħ il-produttività u tissaħħaħ il-kompetittività taż-Żona tal-Euro, b'mod partikolari b'appoġġ għat-tranżizzjonijiet ekoloġiċi u diġitali. It-tneħħija tal-ostakli għall-investiment, inkluż permezz ta' riformi li jissimplifikaw u jiddiġitalizzaw l-ippjanar, l-għoti ta' permessi u proċeduri amministrattivi oħra tgħin biex tingħata spinta lill-investiment privat. Il-politika industrijali tista' tikkontribwixxi wkoll billi tappoġġa l-investiment, tissalvagwardja l-kompetittività, u tevita riskji marbuta ma' dipendenza eċċessiva fuq għadd limitat ta' pajjiżi terzi għal teknoloġiji ewlenin, materja prima u inputs industrijali. Bħala parti mill-Pjan Industrijali tal-Patt Ekoloġiku tagħha, il-Kummissjoni Ewropea ressqet diversi inizjattivi biex issaħħaħ is-setturi strateġiċi, inkluż l-Att dwar l-Industrija b'Emissjonijiet Żero Netti[5], l-Att dwar il-Materja Prima Kritika[6] u l-Pjattaforma Teknoloġiji Strateġiċi għall-Ewropa (STEP)[7]. Il-Fond għall-Innovazzjoni u l-Fond għall-Modernizzazzjoni jipprovdu wkoll appoġġ finanzjarju għat-tranżizzjoni meħtieġa fis-settur privat. Barra minn hekk, permezz tal-adozzjoni tal-Qafas Temporanju ta' Kriżi u Tranżizzjoni[8], il-Kummissjoni Ewropea ppermettiet lill-Istati Membri jużaw il-flessibbiltà prevista skont ir-regoli dwar l-għajnuna mill-Istat biex jappoġġaw miżuri f'setturi li huma kruċjali għat-tranżizzjoni lejn ekonomija newtrali għall-klima. Filwaqt li l-Istati Membri taż-Żona tal-Euro ħadu miżuri biex jappoġġaw is-setturi l-aktar esposti għall-kriżi tal-enerġija u biex jappoġġaw it-tranżizzjoni ekoloġika, tali miżuri ġeneralment jiġu deċiżi fil-livell tal-pajjiż, li jinvolvu riskju ta' distorsjoni tal-kundizzjonijiet ekwi fis-Suq Uniku. STEP huwa l-ewwel pass lejn l-indirizzar tal-ħtieġa akbar għal investimenti pubbliċi tal-UE f'teknoloġiji kritiċi bħal dawn, biex jiġu ingranati investimenti privati ħafna akbar u jista' jgħin biex jiġu ssalvagwardjati l-koeżjoni u s-Suq Uniku. Huwa wkoll element importanti għall-ittestjar tal-fattibbiltà u t-tħejjija ta' interventi ġodda bħala pass lejn Fond għas-Sovranità Ewropew. Swieq kapitali b'saħħithom huma kruċjali għal ekonomija taż-Żona tal-Euro inklużiva, kompetittiva u reżiljenti. Unjoni tas-Swieq Kapitali aktar profonda tgħin biex timmobilizza l-finanzjament privat meħtieġ għat-tranżizzjonijiet ekoloġiċi u diġitali, tnaqqas il-frammentazzjoni u ttejjeb l-aċċess għall-finanzi. Fi Frar 2023, il-Kunsill Ewropew appella lill-Kunsill tal-UE u lill-Parlament Ewropew biex iħaffu l-implimentazzjoni tal-Pjan ta' Azzjoni tal-Unjoni tas-Swieq Kapitali billi javvanzaw u jiffinalizzaw il-ħidma fuq il-proposti leġiżlattivi f'dan il-qasam. F'Mejju 2023 il-Grupp tal-Euro stabbilixxa l-għan li jintlaħaq ftehim sa Marzu 2024 dwar oqsma li l-Kummissjoni Ewropea għandha tikkunsidra biex tkompli tapprofondixxi l-Unjoni tas-Swieq Kapitali. Bħala parti mill-ħidma fuq l-Unjoni Ekonomika u Monetarja, fl-2023 il-Kummissjoni ressqet proposta dwar qafas legali għal euro diġitali. Euro diġitali, li jikkomplementa l-flus kontanti tal-euro, jappoġġa d-diġitalizzazzjoni tal-ekonomija kif ukoll l-innovazzjoni fil-pagamenti bl-imnut filwaqt li jnaqqas il-frammentazzjoni tal-pagamenti madwar l-Unjoni. Jekk jinħareġ, l-euro diġitali jintroduċi possibbiltà ġdida għall-użu ta' flus tal-bank ċentrali mingħajr riskju fis-servizzi ta' pagament Ewropej. Dan jiffaċilita wkoll il-

[5] COM(2023) 161 final
[6] COM(2023) 160 final
[7] COM(2023) 335 final
[8] ĠU C 101, 17.3.2023, p. 3-46,

pagamenti transfruntiera u jikkontribwixxi għat-tisħiħ tar-rwol internazzjonali tal-euro kif ukoll l-awtonomija strateġika miftuħa tal-Ewropa.

(10) Minkejja impetu ta' tkabbir li qed jonqos, is-suq tax-xogħol jibqa' reżiljenti. L-impjiegi komplew jiżdiedu fl-2023, flimkien mas-sigħat tax-xogħol, fl-isfond ta' nuqqas ta' ħaddiema u ħiliet kif ukoll tendenza akbar ta' ħżin tal-ħaddiema mill-kumpaniji. Għalkemm il-prestazzjoni ġeneralment tajba kienet mifruxa madwar l-Istati Membri, xi gruppi għadhom sottorappreżentati fis-suq tax-xogħol (nisa, żgħażagħ, persuni b'livell baxx ta' ħiliet, persuni b'diżabilità). Il-politiki attivi tas-suq tax-xogħol (flimkien mal-provvista ta' edukazzjoni u kura bikrija tat-tfal ta' kwalità u affordabbli) għandhom rwol ewlieni fit-tisħiħ tal-parteċipazzjoni u fl-appoġġ tad-dispożizzjonijiet u l-akkwist tal-ħiliet, b'impatt pożittiv fuq it-tkabbir potenzjali tal-output u l-kompetittività fit-tul. L-ikkomplementar tal-isfruttar tat-talenti fl-Unjoni, il-migrazzjoni legali ġestita minn pajjiżi terzi, l-iżgurar tar-rispett u l-infurzar tad-drittijiet tax-xogħol u dawk soċjali, jista' jgħin biex jiġu indirizzati n-nuqqasijiet ta' ħiliet u ħaddiema. L-Istati Membri taż-Żona tal-Euro ħarġu 664 000 permess tax-xogħol għall-ewwel darba lil ċittadini ta' pajjiżi terzi għal skopijiet ta' impjieg fl-2022, numru li kważi ttrippla fl-10 snin.

(11) Il-pagi nominali żdiedu fl-2022 (+4,8 %) u matul l-ewwel xhur tal-2023, minħabba inflazzjoni għolja u swieq tax-xogħol stretti. Filwaqt li dan naqqas parzjalment it-telf fil-kapaċità tal-akkwist, it-tkabbir fil-pagi nominali ma żammx mal-inflazzjoni (-3,7 % għall-pagi reali fl-2022). It-tkabbir fil-pagi nominali x'aktarx li jkun b'saħħtu matul l-2023 u l-2024, filwaqt li l-pagi reali huma mistennija li jiżdiedu b'mod moderat, u b'hekk tissaħħaħ id-domanda domestika. Fl-istess ħin, it-tkabbir mistenni fil-pagi jista' jaffettwa l-prezzijiet tal-oġġetti b'komponent tax-xogħol domestiku b'saħħtu, bħas-servizzi, għalkemm l-impatt fuq il-prezzijiet jista' jittaffa jekk iż-żidiet tal-passat fil-profitti unitarji ma jiġux stralċjati. Pagi ogħla jistgħu jaffettwaw ukoll il-kompetittività u diverġenzi dejjiema madwar iż-Żona tal-Euro jistgħu, fost fatturi oħra, iwasslu għal żbilanċi makroekonomiċi. Il-ftehimiet dwar il-pagi għandhom għalhekk jirriflettu b'mod xieraq l-iżviluppi taż-Żona tal-Euro flimkien mad-dinamika nazzjonali.

(12) Iż-żieda fl-għoli tal-ħajja, prinċipalment relatata mal-kriżi tal-enerġija u d-deterjorament assoċjat f'termini ta' kummerċ, kellha impatt negattiv fuq l-introjtu reali kif ukoll implikazzjonijiet soċjali sinifikanti. Fl-2022, il-prezzijiet żdiedu bi 17,5 % għall-akkomodazzjoni, l-ilma, l-elettriku, il-gass u fjuwils oħra, b'10,5 % għall-ikel u għax-xorb mhux alkoħoliku u bi 11,2 % għat-trasport. L-unitajiet domestiċi b'introjtu baxx sofrew minn aġġustamenti partikolarment kbar tal-għoli tal-ħajja. Aktar minn nofs l-Istati Membri taż-Żona tal-Euro raw żidiet fil-privazzjoni materjali u soċjali kif ukoll fil-faqar enerġetiku, minkejja l-iżviluppi nominali fil-pagi u l-mekkaniżmi ta' appoġġ. F'diversi Stati Membri, iż-żidiet fl-għoli tal-ħajja affettwaw b'mod sproporzjonat lill-anzjani u lill-persuni li jgħixu f'żoni rurali.

(13) Is-settur bankarju taż-Żona tal-Euro wera li huwa reżiljenti minkejja diversi episodji ta' taqlib akbar fis-suq. Is-settur bankarju taż-Żona tal-Euro issa huwa kapitalizzat sew u profittabbli, kif ikkonfermat mit-testijiet tal-istress fl-UE kollha tal-2023 imwettqa mill-Awtorità Bankarja Ewropea. Flimkien mal-issikkar tal-istandards monetarji u tas-self, il-flussi ta' kreditu lejn is-settur privat qed jonqsu b'mod sinifikanti. Għall-ġejjieni, deterjorament qawwi fil-prospettiva makroekonomika, flimkien mar-rati tal-imgħax li jibqgħu għoljin għal perjodu estiż ta' żmien, jistgħu jissarrfu fi kwalità tal-assi aktar dgħajfa. Fl-istess ħin, is-settur tal-intermedjazzjoni finanzjarja mhux bankarja jista' jiffaċċja vulnerabbiltajiet. F'kuntest ta'

kundizzjonijiet ta' finanzjament aktar stretti, il-monitoraġġ f'waqtu tar-riskji, l-involviment proattiv mad-debituri u l-ġestjoni attiva tas-self improduttiv se jkunu importanti biex tinżamm il-kapaċità tas-settur finanzjarju li jiffinanzja l-ekonomija. Jistgħu jitfaċċaw riskji oħra għas-swieq finanzjarji. B'mod partikolari, primjums ta' riskju ogħla u kundizzjonijiet ta' likwidità aktar stretti jistgħu jwasslu għal tnaqqis fil-prezzijiet tal-assi. L-aġġustament kontinwu fis-swieq tal-proprjetà immobbli residenzjali u kummerċjali jeħtieġ ukoll li jiġi mmonitorjat mill-qrib. Iż-żieda fir-rati tas-self ipotekarju u d-deterjorament tal-kapaċità tas-servizzi tad-dejn jistgħu jwasslu għal korrezzjonijiet sostanzjali fil-prezzijiet tad-djar u jistgħu jixprunaw l-instabbiltà finanzjarja.

(14) Id-dikjarazzjoni tas-Summit taż-Żona tal-Euro ta' Marzu 2023 tenniet l-impenji tal-Mexxejja taż-Żona tal-Euro biex titlesta l-Unjoni Bankarja. B'mod partikolari, ir-ratifika tat-Trattat rivedut dwar il-Mekkaniżmu Ewropew ta' Stabbiltà, li tippermetti l-introduzzjoni tal-garanzija ta' kontinġenza komuni għall-Fond Uniku ta' Riżoluzzjoni tkompli ssaħħaħ ir-reżiljenza taż-Żona tal-Euro. F'dan l-isfond, f'April 2023, il-Kummissjoni ressqet proposta dwar ir-riforma tal-qafas tal-ġestjoni tal-kriżijiet bankarji u tal-assigurazzjoni tad-depożiti, bil-għan li l-awtoritajiet ikunu jistgħu jorganizzaw ħruġ ordnat mis-suq għal banek li qed ifallu ta' kwalunkwe daqs u mudell ta' negozju, inklużi atturi iżgħar.

JIRRAKKOMANDA li l-Istati Membri taż-Żona tal-Euro jieħdu azzjoni, individwalment, inkluż permezz tal-implimentazzjoni tal-Pjanijiet għall-Irkupru u r-Reżiljenza tagħhom, u kollettivament fil-Grupp tal-Euro fil-perjodu 2024-2025 biex:

1. Jadottaw politiki fiskali kkoordinati u prudenti biex iżommu d-dejn f'livelli prudenti jew ipoġġu l-proporzjonijiet tad-dejn fuq perkors plawżibbli 'l isfel. Jiksbu pożizzjoni fiskali restrittiva ġenerali fiż-Żona tal-Euro u b'hekk jiffaċilitaw ir-ritorn f'waqtu tal-inflazzjoni għall-mira ta' 2 %, filwaqt li jibqgħu aġli fid-dawl tal-inċertezza għolja. Inaqqsu l-miżuri ta' appoġġ għall-enerġija relatati mal-kriżi mill-aktar fis possibbli u jużaw l-iffrankar li jirriżulta biex jitnaqqsu d-defiċits. Filwaqt li jiżguraw il-konformità mal-massimi tan-nefqa rrakkomandati mill-Kunsill, jimmodulaw il-pożizzjoni fiskali biex jevitaw diverġenzi dejjiema fl-inflazzjoni. F'terminu medju, jiżviluppaw strateġiji fiskali biex tinkseb pożizzjoni fiskali prudenti fuq terminu medju u jsaħħu s-sostenibbiltà tad-dejn fejn meħtieġ, permezz ta' konsolidazzjoni gradwali u sostenibbli, flimkien ma' investimenti u riformi pubbliċi ta' kwalità għolja. Meta meħtieġ, jinkludu f'dawn l-istrateġiji miżuri biex ikomplu jżidu l-effiċjenza u l-kwalità tal-infiq pubbliku u biex itejbu s-sostenibbiltà u l-adegwatezza tas-sistemi tal-pensjonijiet u tal-kura tas-saħħa.

2. Isostnu livell għoli ta' investiment pubbliku, biex jappoġġaw it-tranżizzjoni ekoloġika u diġitali, isaħħu l-produttività u r-reżiljenza. Jaċċelleraw l-implimentazzjoni tal-Pjanijiet għall-Irkupru u r-Reżiljenza, inklużi l-kapitoli REPowerEU tagħhom. Jagħmlu użu sħiħ mill-programmi tal-politika ta' koeżjoni u jiżguraw li r-rieżami ta' nofs it-terminu tagħhom iqis, fost l-oħrajn, l-isfidi identifikati fis-Semestru Ewropew u l-progress fl-implimentazzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali, mingħajr ma titnaqqas l-ambizzjoni ġenerali tagħhom.

3. F'konformità mal-prattiki nazzjonali u b'rispett għar-rwol tas-sħab soċjali, jappoġġaw l-iżviluppi fil-pagi li jtaffu t-telf tal-kapaċità tal-akkwist, speċjalment għal dawk b'introjtu baxx, filwaqt li jqisu kif xieraq id-dinamika tal-kompetittività u jevitaw diverġenzi dejjiema fiż-Żona tal-Euro. Jippromwovu t-titjib tal-ħiliet u t-

taħriġ mill-ġdid kif ukoll politiki attivi tas-suq tax-xogħol biex jindirizzaw in-nuqqas ta' ħaddiema u ta' ħiliet u jżidu l-produttività. Jieħdu miżuri biex jiffaċilitaw il-migrazzjoni legali ġestita ta' ħaddiema ta' pajjiżi terzi f'nuqqas ta' okkupazzjonijiet, f'komplementarjetà sħiħa biex jiġu sfruttati t-talenti minn ġewwa l-UE. Jissalvagwardjaw u jsaħħu sistemi ta' protezzjoni u inklużjoni soċjali adegwati u sostenibbli. Jiżguraw l-involviment effettiv tas-sħab soċjali fit-tfassil tal-politika u jsaħħu d-djalogu soċjali.

4. Jneħħu l-ostakli għall-investiment biex jitnaqqas id-distakk prevalenti fl-investiment għat-tranżizzjonijiet ekoloġiċi u diġitali. Itejbu l-aċċess għall-finanzi, b'mod partikolari għall-kumpaniji innovattivi u l-SMEs, permezz ta' aktar progress lejn l-Unjoni tas-Swieq Kapitali. Jiżguraw li l-appoġġ pubbliku għas-setturi strateġiċi rilevanti jkun immirat, mingħajr ebda distorsjoni tal-kundizzjonijiet ekwi fis-Suq Uniku u bil-ħsieb li tissaħħaħ il-kompetittività taż-Żona tal-Euro u l-awtonomija strateġika miftuħa. Ikomplu jsaħħu r-rwol internazzjonali tal-euro u jsir aktar progress fil-ħidma dwar l-euro diġitali.

5. Jimmonitorjaw ir-riskji marbuta ma' kundizzjonijiet finanzjarji aktar stretti, b'mod partikolari dawk relatati mal-kwalità tal-assi u mal-korrezzjonijiet potenzjali fil-prezzijiet tal-assi, inkluż fis-swieq tal-proprjetà immobbli. Jimmonitorjaw l-iżviluppi fl-intermedjazzjoni finanzjarja mhux bankarja biex jipprevjenu l-akkumulazzjoni ta' riskju sistemiku u effetti konsegwenzjali negattivi għall-ekonomija. Ilestu l-Unjoni Bankarja billi titkompla l-ħidma fuq l-elementi kollha, inkluż fuq Skema Ewropea ta' Assigurazzjoni tad-Depożiti.

Magħmul fi Strasburgu,

Għall-Kunsill
Il-President